

СЕКЦИЯ: ӨЛКЕТАНУ - 11 сынып

Қазақстан тарихы

1. 1947 жылы желтоқсанда жойылды:

- A) әскери коммунизм
- B) ЖЭС
- C) карточкалық жүйе
- D) ақша реформасы
- E) соғыс жағдайы

2. 1943 жылы Алматыда жарық көрген «Қазақ КСР тарихы» атты күрделі еңбектің негізгі авторларының бірі:

- A) М. Әуезов
- B) Ә. Тәжібаев
- C) Т. Нұртазин
- D) Е. Бекмаханов
- E) Е. Ысмайылов

3. 1946 жылы мамырда мекеменің салтанатты ашылуы болды:

- A) Киров атындағы Қазақ ұлттық университеті
- B) Карағанды педагогикалық институты
- C) А.И. Бараев атындағы астық шаруашылығы ғылыми-өндірістік орталығы
- D) Ә. Қастеев атындағы өнер мұражайы
- E) Қазақ КСР Ғылым академиясы

4. КСРО-ның IV (төртінші) бесжылдықтың мақсаты:

- A) халық шаруашылығын қалпына келтіру
- B) жәриялық
- C) ауыл шаруашылығын ұжымдастыру
- D) әлеуметтік-экономикалық дамуды жеделдету
- E) жалпыға бірдей білім беру

5. 1942 жылы КСРО Мемлекеттік сыйлығының лауреаты атанды:

- A) Ә. Марғұлан
- B) Ә. Тәжібаев
- C) Қ. Сәтбаев
- D) М. Айтхожин
- E) М. Әуезов

6. 2015 жылы 2 қыркүйек күні «Байқоңыр» ғарыш айлағынан Қазақстанның үшінші ғарышкері ғарышқа аттанды:

- A) Т. Әубәкіров
- B) В. Терешкова
- C) Т. Мұсабаев
- D) А. Айымбетов
- E) С. Сәпиев

7. Орталық Азияны Еуразияның «ішкі биік аудандары» деп атаған:

- A) Гумбольдт
- B) Рихтговен
- C) Риттер
- D) Радлов
- E) Томсен

8. Еуразия даласында дөңгелекті көлік пайда болды:

- A) б.з.б. I мыңжылдықтың соңында
- B) б.з.б. III мыңжылдықтың соңында
- C) б.з.б. VI мыңжылдықтың соңында
- D) б.з.б. V мыңжылдықтың соңында
- E) б.з.б. VII мыңжылдықтың соңында

9. Б.з.б. III мыңжылдықтың екінші жартысында Еуразия даласының климаты:

- A) мұздық болды
- B) ылғалдырақ болды
- C) күрт континенттік болды
- D) азырақ ылғалды болды
- E) құрғақшылыққа ұшырай бастады

10. Тасмола мәдениетінің өзіндік ерекшелігі:

- A) монша
- B) сардоб
- C) жаңбырлы егіншілік
- D) қалалық елді мекендер
- E) «мұртты» қорғандар

11. Ұлы патша Кир б.з.б. 530 жылы соңғы жорыққа шықты:

- A) исседондарға қарсы
- B) аримаспыларға қарсы
- C) хаомоваргаларға қарсы
- D) массагеттерге қарсы
- E) үйсіндерге қарсы

12. б.з.б. 480 жылы Фермопил үшін болған шайқаста сақтар соғысты:

- A) Ксеркс әскерінің құрамында
- B) Кир әскерінің құрамында
- C) Дарий I әскерінің құрамында
- D) Ескендір әскерінің құрамында
- E) Моде әскерінің құрамында

13. Шежіре – бұл:

- A) генеалогиялық тегі
- B) аменгерлік
- C) этногенез

- D) ақ сүйек
- E) қара сүйек

14. Қазақстан Республикасының жалпыұлттық идея:

- A) Ұлы Даланың жеті қыры
- B) Рухани жаңғыру
- C) дені сау ұлт
- D) заңды мемлекет
- E) Мәңгілік Ел

15. Малшарушылығы мен егіншілік - өндіруші экономиканың пайда болуына әкелген:

- A) неолит төңкерісі
- B) Қазан төңкерісі
- C) космос эволюциясы
- D) далалық кеңістіктерді игеру
- E) киіз шатырдың пайда болуы

16. Беғазы-Дәндібай мәдениетінің ерекшелігі:

- B) пышақ-қанжар және сүйек құралдары
- C) мүрдене шалқасынан жатқызып жерлеу
- D) саман домалақ елді мекендер
- E) қорғаныс шұңқырлары

17. Даладан Мәуереннахрға кеткен көшпелілер 92 тайпаға бөлінді:

- A) үйсіндер
- B) моңғолдар
- C) өзбектер
- D) татарлар
- E) наймандар

18. XIX ғасырдың ортасында «Ұрлық... даладағы қазақтар арасында орын алмаған деп толық айта аламыз» - деп жазған:

- A) И. Георги
- B) С. Броневский
- C) А. Тойнби
- D) Н. Красовский
- E) А. Добросмыслов

19. Қазақстандағы көне металлургияның орталықтарын зерттеген:

- A) В. Зайберт
- B) Ә. Марғұлан
- C) Ж. Таймағанбетов
- D) О. Смағұлов
- E) Ж. Артықбаев

20. XIV ғасырдың соңы – XV ғасырдың басында қала Оңтүстік Қазақстан өңірінде маңызды әкімшілік, сауда, саяси және мәдени орталық ретінде санала бастайды:

- A) Тараз
- B) Суяб
- C) Испиджаб (Сайрам)
- D) Отырар (Фараб)
- E) Түркістан (Йасы)

География

21. Еліміздің Конституциясына сәйкес, Қазақстан – мемлекет:

- A) унитарлы
- B) федералды
- C) монархия
- D) корольдік
- E) хандық

22. Диахронды салыстыру:

- A) бір немесе бірнеше нысанның белгілері мен көрсеткіштерін әртүрлі уақыт кездері бойынша салыстыру
- B) біртекті нысандардың белгілері мен көрсеткіштерін бір уақыт кезеңінде салыстыру
- C) басқа ғылым саласында жақсы зерттелген нәрсемен салыстыру негізінде балама табу арқылы зерттеу
- D) географиде қолданбалы зерттеулерде аумақтар мен елдердің көрсеткіштерін салыстыру арқылы ерекшеліктерін анықтау
- E) бір немесе бірнеше нысанның белгілері мен көрсеткіштерін бір уақыт кездері бойынша салыстыру

23. Көптеген табиғи компоненттерінің түбегейлі, қайтымсыз өзгерістері тән аумақтардың деңгейі:

- A) қауіпті деңгей
- B) апатты деңгей
- C) шиеленіскен деңгей
- D) қанағаттанарлық деңгей
- E) қолайлы деңгей

24. Геожүйе дегеніміз:

- A) мемлекеттің экологиялық проблемалары бойынша өзара байланысты саяси көзқарастардың жиынтығы
- B) тарихи географиядағы зерттеу әдістерінің жиынтығы
- C) саяси географияны оқу саласындағы пікірлердің, шешімдердің жиынтығы
- D) материя, энергия және ақпарат ағындарымен біріктірілген географиялық қабықтың өзара байланысты құрамдас бөліктерінің жиынтығы
- E) болашақта зерттеу объектісінің дамуы мен жағдайын сипаттау

25. Дүниежүзі бойынша әскери бюджеті ең үлкен ел:

- A) Ресей

- В) Жапония
- С) АҚШ
- Д) Қытай
- Е) Сауд Арабиясы

26. 2023 ж. жер шарындағы халық саны:

- А) 6,8 млрд
- В) 5,5 млрд
- С) 8,07 млрд
- Д) 6 млрд
- Е) 6,5 млрд

27. Теңіз қайраңында өндірілетін мұнай дүниежүзіндегі мұнайдың бөлігін құрайды:

- А) 2/1
- В) 6/1
- С) 1/5
- Д) 1/4
- Е) 1/3

28. География ғылымында алғаш рет IX ғасырда салыстыру әдісін қолданған:

- А) К.Риттер
- В) Эратосфен
- С) А.Гумбольдт
- Д) Марко Поло
- Е) Х.Колумб

29. Аудан өлшемін анықтау үшін қолданылатын құрылғы:

- А) планиметр
- В) курвиметр
- С) метр
- Д) барометр
- Е) динамометр

30. Жер бетін жазықтықта кескіндеудің математикалық әдісі:

- А) тең ауданды проекция
- В) тең бұрышты проекция
- С) тең аралықты проекция
- Д) картографиялық проекция
- Е) еркін проекция

31. Өзеннің басталатын жері:

- А) бастау
- В) саға
- С) бұлақ
- Д) сала
- Е) тасқын

32. Унитарлы мемлекеттер:

- А) АҚШ, Аргентина, Бразилия
- В) Бруней, Сауд Арабиясы
- С) Бельгия, Нидерланд, Норвегия
- Д) Италия, Франция, Жапония
- Е) Африка, Кувейт, Бахрейн

33. Жаңа индустриялық елдер:

- А) Тайланд, Мьянма, Гонконг
- В) Иран, Ауғанстан, Пәкістан
- С) Чили, Колумбия, Мексика
- Д) Малайзия, Индонезия, Үндістан
- Е) Қазақстан, Қырғызстан, Өзбекстан

34. Көмір экспорттаушы ірі елдер қатарына енетін елдер:

- А) АҚШ, Германия, Аустралия
- В) Аустралия, Канада, Колумбия
- С) Қытай, АҚШ, Үндістан
- Д) ОАР, Аустралия, АҚШ
- Е) Кувейт, Сауд Арабиясы, Германия

35. Сарқылмайтын ресурстарға жатады:

- А) пайдалы қазбалар
- В) су, топырақ
- С) күн энергиясы
- Д) минералдық
- Е) рекреациялық

36. «Үлкен жетілік» құрамына кіретін елдер:

- А) АҚШ, Ұлыбритания, Израил, Аустралия, Қытай, Үндістан, Панама
- В) Жаңа Зеландия, АҚШ, Жапония, Италия, Кипр, Ливия, Куба
- С) Канада, Ұлыбритания, Шри — Ланка, Венесуэла, Гаита, Мексика, Корея
- Д) АҚШ, Жапония, ГФР, Франция, Италия, Ұлыбритания, Канада
- Е) АҚШ, ГФР, Лаос, Куба, Панама, Италия, Қытай

37. Өтпелі экономикаға тән елдер тобы:

- А) Мальта, Кипр, Бразилия, Мексика, Нигерия
- В) Қытай, Монғолия, Вьетнам, Лаос, Куба
- С) Қытай, Куба, Үндістан, Аргентина, Африка
- Д) Панама, Мексика, Венесуэла, Қытай, Жапония
- Е) Монғолия, Лаос, Бахрейн, Корея, Алжир

38. Алғашқы ғылыми-техникалық өркениет:

- А) Батыс өркениеті
- В) Қытай өркениеті
- С) Үнді өркениеті
- Д) Мұсылман өркениеті

Е) оңтүстік өркениет

39. Қазіргі кезде халық саны 100 млн нан асатын мемлекеттер саны:

- A) 15
- B) 13
- C) 16
- D) 17
- E) 10

40. 2017 жылы БҰҰ Дүниежүзілік банкі жариялаған АДИ рейтингінде Қазақстан келесі орынға ие болды:

- A) 52
- B) 9
- C) 72
- D) 51
- E) 63

41. Қазақстан әлемдік интернет жүйесіне қай жылы тұрақты қосылды:

- A) 1991 ж.
- B) 1992 ж.
- C) 1993 ж.
- D) 1994 ж.
- E) 1995 ж.

42. «Африка жылы»:

- A) 1950 ж.
- B) 1957 ж.
- C) 1960 ж.
- D) 1962 ж.
- E) 1965 ж.

43. Көлік жолдарының атаулары:

- A) хоронимдер
- B) топонимдер
- C) ойконимдер
- D) дромонимдер
- E) урбанонимдер

44. Ұзындығы 635 км құрайтын құбыр 2003 жылы пайдалануға енгізілді:

- A) Қарашығанақ-Атырау
- B) Кеңқияқ-Құмкөл
- C) Омск-Шымкент
- D) Теңіз-Новороссийск
- E) Ақсай-Красный Октябрь

45. Картограмманың картодиаграммадан айырмашылығы:

- A) бояу түсінде

- B) санында
- C) маштабында
- D) жазуында
- E) көлеңкеде

46. АҚШ пен КСРО бірдей дерлік уақытта жердің табиғат жағдайларын зерттеу мақсатында табиғат ресурстық ғарыш аппараттарын орбитаға шығарды:

- A) 1990 ж.
- B) 1986 ж.
- C) 1976 ж.
- D) 1968 ж.
- E) 1970 ж.

47. Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымына (ОЭСР) мүше елді белгіле:

- A) Қытай
- B) АҚШ
- C) Қазақстан
- D) БАӘ
- E) Үндістан

48. Альпі қатпарының қатпарлануы орын алған кезең:

- A) Ордовик
- B) Бор
- C) Таскөмір
- D) Палеоген
- E) Төрттік

49. Архей мен Протерозойдың эоны:

- A) Криптозой
- B) Фанерозой
- C) Кайнозой
- D) Палеозой
- E) Архей

50. Қайта көтерілген биік тауларға жатады:

- A) Сарыарка
- B) Ерейментау
- C) Каратау
- D) Нияз
- E) Алтай тауы

51. Жайық өзенінің батысында орналасқан құмдар:

- A) Қандыағаш құмы
- B) Ақ құм
- C) Ұлы Борсық құмы (Шалқар)
- D) Қызыл құм
- E) Нарын құмдар

52. Қазақстандағы алғашқы металлургиялық кластер қалыптасқан қала:

- A) Павлодар
- B) Өскемен
- C) Қарағанды
- D) Маңғыстау
- E) Атырау

53. Қаратау жотасында орналасқан кен орындары:

- A) мыс, молибден
- B) алтын, күміс
- C) фосфорит, полиметалл
- D) мырыш, магний
- E) боксит, мырыш

54. Өзен суларының қоректенуі түрлерінің саны:

- A) 3
- B) 2
- C) 4
- D) 5
- E) 6

55. Қоршаған ортаның бағалау әдісі:

- A) жергілікті
- B) аймақтық
- C) зертханалық саралау
- D) деректерді өңдеу
- E) параметрлерді өлшеу

56. Экологиялық тиімділік индексі қабылданған жыл:

- A) 2016 жылдың 23 қаңтарда
- B) 2018 жылдың 18 наурызда
- C) 2002 жылдың 18 наурызда
- D) 2016 жылдың 5 тамызда
- E) 2013 жылдың 20 қаңтарда

57. Шекараларды зерттейтін ғылым саласы:

- A) Картография
- B) Географиялық лимология
- C) Геоинформатика
- D) Геоэкономика
- E) Геосаясат

58. Қазақстан экономикасының салаларының саны:

- A) 3
- B) 4
- C) 5

D) 2

E) 6

59. Географиялық сараптаманың түрі:

A) семантикалық-географиялық

B) тарихи-географиялық

C) экологиялық-географиялық

D) физикалық-географиялық

E) биологиялық-географиялық

60. Ең алғашқы электромагниттік сандық спектрлік бейнелері алынған жер серігінің атауы:

A) KazEOSAT-2

B) KazEOSAT-1

C) EGNOS

D) ERDAS

E) LANDSAT